

NIKOLAJS VEDERŅIKOVS

Rīgas Politehniskais institūts, inženieris – ķīmiķis (1959), *Dr.chem.* (1965), *Dr.habil.chem.* (1981), profesors (1989), Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis (1992), Latvijas Lauksaimniecības un meža zinātņu akadēmijas loceklis (1992), Starptautiskās Koksnes zinātņu akadēmijas loceklis (International Academy of Wood Science) (2002). 1997. gadā LR Saeima uzņēma Latvijas pilsonībā “par īpašiem nopelniem Latvijas labā”. Bijušās PSRS valdības eksperts: Mikrobioloģiskās rūpniecības ministrijā, Valsts Plānu komitejā, Valsts Zinātnes un Tehnikas komitejā, Augstākajā Atestācijas komisijā.

ZINĀTNISKO PĒTĪJUMU VIRZIENS

Koksnes ķīmija un tehnoloģija. Latvijas Valsts Koksnes ķīmijas institūts (no 1959), Polisaharīdu laboratorijas vadītājs (no 1971), direktora vietnieks zinātniskajā darbā (1985-1987), Zinātniskās Padomes priekšsēdētājs (1998-2000).

PUBLICĒTIE DARBI

5 monogrāfijas, 412 zinātniskie raksti, 37 izgudrojumi Padomju Savienībā un 44 patenti 11 valstīs.

IZGUDROJUMU REALIZĀCIJA

“1974. gadā Siktivkarā bija uzbūvēta jauna rūpnīca kuru 3 institūtu speciālisti 5 gadus nevarēja palaist. Tikai tad man atļāva izmēģināt savu jauno tehnoloģiju, kuras pamatā bija 3 izgudrojumi. Pēc vienas nedēļas rūpnīca sāka strādāt, par ko mani apbalvoja ar ordeni “Goda Zīme”. Būdams kopš 1982. gada galvenais speciālists Padomju Savienībā furfurola ražošanas jautājumos, vadīju rūpnieciskos izmēģinājumus 15 furfurola rūpnīcās, starp tām bija arī rūpnīcas, kuras uzbūvēja firmas: *Escher Wyss* (Vācija), *Rosenlew* (Somija), *Sunds Defibrator* (Zviedrija) un *Agrifurane* (Francija). Jaunās tehnoloģijas realizētas 10 rūpnīcās 4 valstīs ar gada peļņu 6 miljoni USD tikai divās rūpnīcās. Pārdota licence un izpildīti līgumi ar Slovēnijas, Ungārijas un Somijas kompānijām, kur furfurola iznākums palielinājās vidēji par 30%. No 2002. gada, kad nomira galvenais speciālists furfurola ražošanā pasaulē Dr. K.J.Zeitsch, es izpildu viņa pienākumus. Konsultēju pirmās furfurola rūpnīcas projektēšanu un tās palaišanu darbā Irānā (2004–2006), konsultēju jaunas furfurola rūpnīcās projektu Ķīnā (2012). 1997. gadā pirmo reizi pasaules rūpnieciskajā praksē tika realizēta ražošanā tehnoloģija, kas ļāva no lapkoku koksnes šķeldām vienlaikus iegūt furfurolu un bioetanolu.”

PEDAGOGISKAIS DARBS

Loceklis divās Zinātniskās Padomēs (Rīgā un Minskā, Baltkrievija), kurās aizstāvētas habilitētā zinātņu doktora disertācijas, kas recenzētas, un daudzām no tām - oponents. Aizstāvēti 8 promocijas darbi, sagatavoti un lasīti 2 lekciju kursi.

ATZINĪBAS

“Goda zīmes” ordenis (1981), Latvijas Republikas Valdības balva (1982), Zelta medaļas un Pirmās pakāpes diplomu Vissavienības izstādē Maskavā (1980, 1982, 1989), Latvijas Zinātņu akadēmijas Prezidija balvas (6 reizes). Pasaules intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO) zelta medaļa “Izcils izgudrotājs” (2009), Triju Zvaigžņu ordeņa III šķira (2017).